

DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

**Szkoły Podstawowej
im. Ks. Piotra Ściegiennego
w Bilczy**

Opracowana w styczniu 2020r.

Diagnoza potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej.

Celem diagnozy środowiska szkolnego jest opracowanie i stworzenie jak najlepszych warunków rozwojowych dla dzieci i uczniów przebywających w szkole. Diagnoza ma również na celu modyfikację programu wychowawczo-profilaktycznego zgodnie z potrzebami oraz oczekiwaniami uczniów, nauczycieli i rodziców

Metody i techniki badawcze

W badaniu głównie posłużono się metodą ankietowania (uczniowie, rodzice, nauczyciele). Uzupełniono je obserwacją - monitorowaniem funkcjonowania uczniów w szkole przez wszystkich pracowników, analizą dokumentacji szkolnej (oceny uczniów, frekwencja, uwagi i pochwały nauczycieli, w tym dokumentacji pedagoga szkolnego (opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, rozmowy i porady udzielane uczniom i rodzicom, analizą zachowań nieakceptowanych społecznie wśród uczniów.

Przeprowadzona ankieta miała na celu uzyskanie informacji na temat bezpieczeństwa w szkole, funkcjonowania uczniów, pojawiających się problemów wychowawczych..

Ankieta przeprowadzona wśród uczniów.

W badaniach wzięło udział **239 uczniów szkoły**. Byli to reprezentanci wszystkich klas.

Ankieta miała na celu uzyskanie informacji na temat funkcjonowania uczniów w szkole oraz poza nią, ich problemów.

Pytanie 1

Zaznacz, czy jesteś zadowolony?

Uczniowie najbardziej zadowoleni są z:

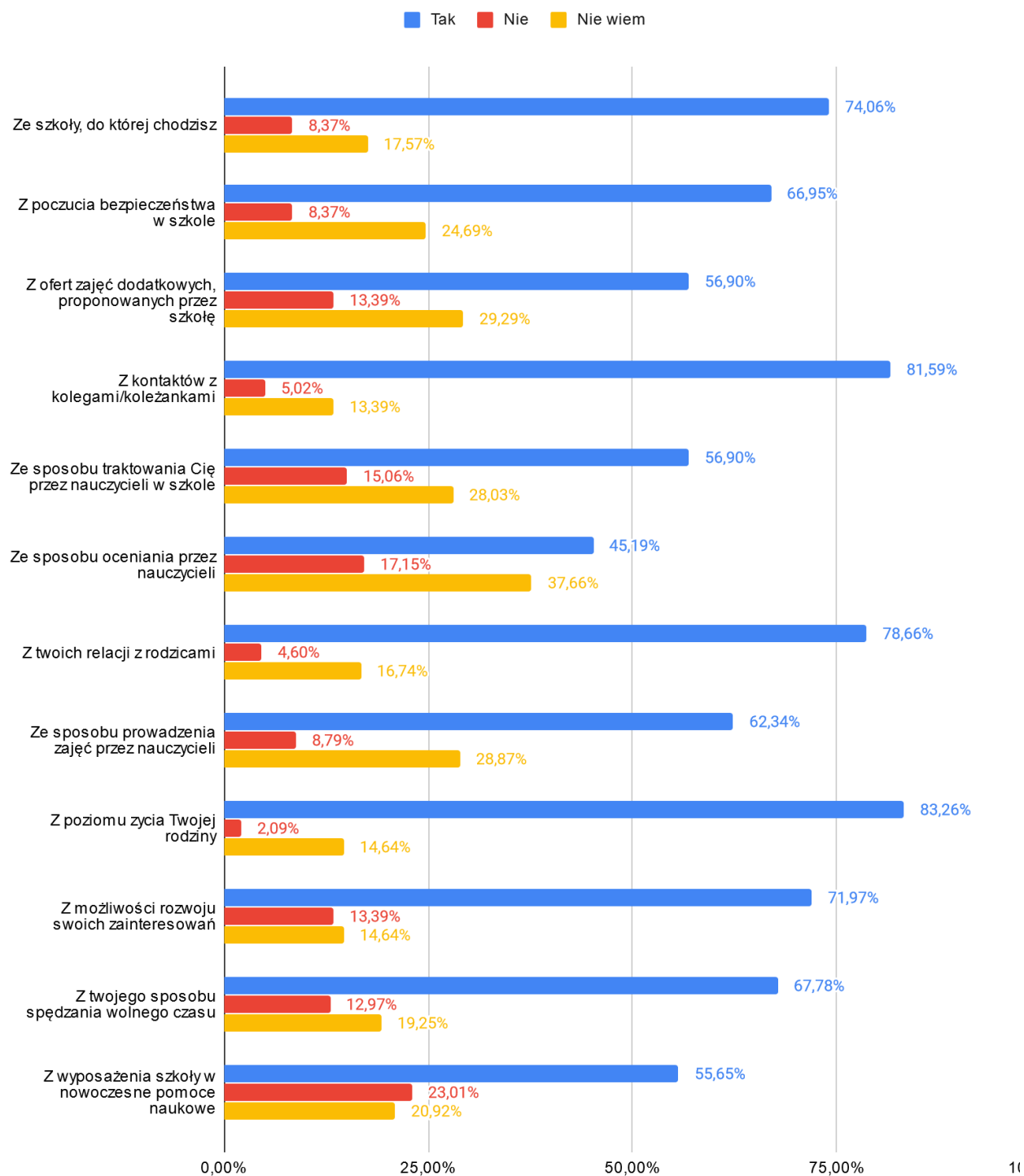
- Poziomu życia swojej rodziny (83,26%)
- Kontaktów z kolegami/ koleżankami (81,59%)
- Szkoły, do której uczęszczają (74,06%)
- Możliwości rozwoju swoich zainteresowań (71,97%)
- Swojego sposobu spędzania wolnego czasu (67,78%)
- Poczucia bezpieczeństwa w szkole (66,95%)
- Sposobu prowadzenia zajęć przez nauczycieli (62,34%)

- Oferty zajęć dodatkowych proponowanych przez szkołę (56,90%)
- Sposobu traktowania ich przez nauczycieli w szkole (56,90%)
- Wyposażenia szkoły w nowoczesne pomoce naukowe (55,65%)
- Sposobu oceniania przez nauczycieli (45,19%)

Natomiast najmniej zadowoleni są z:

- Wyposażenia szkoły w nowoczesne pomoce naukowe (23,01%)
- Sposobu oceniania przez nauczycieli (17,15%)
- Sposobu traktowania ich przez nauczycieli w szkole (15,06%)
- Możliwości rozwoju swoich zainteresowań (13,39%)
- Oferty zajęć dodatkowych proponowanych przez szkołę (13,39%)
- Swojego sposobu spędzania wolnego czasu (12,97%)
- Sposobu prowadzenia zajęć przez nauczycieli (8,79%)
- Szkoły, do której uczęszczają (8,37%)
- Poczucia bezpieczeństwa w szkole (8,37%)
- Kontaktów z kolegami/ koleżankami (5,02%)
- Pozoimu życia swojej rodziny (2,09%)

Zaznacz, czy jesteś zadowolony/a?

Pytanie 2

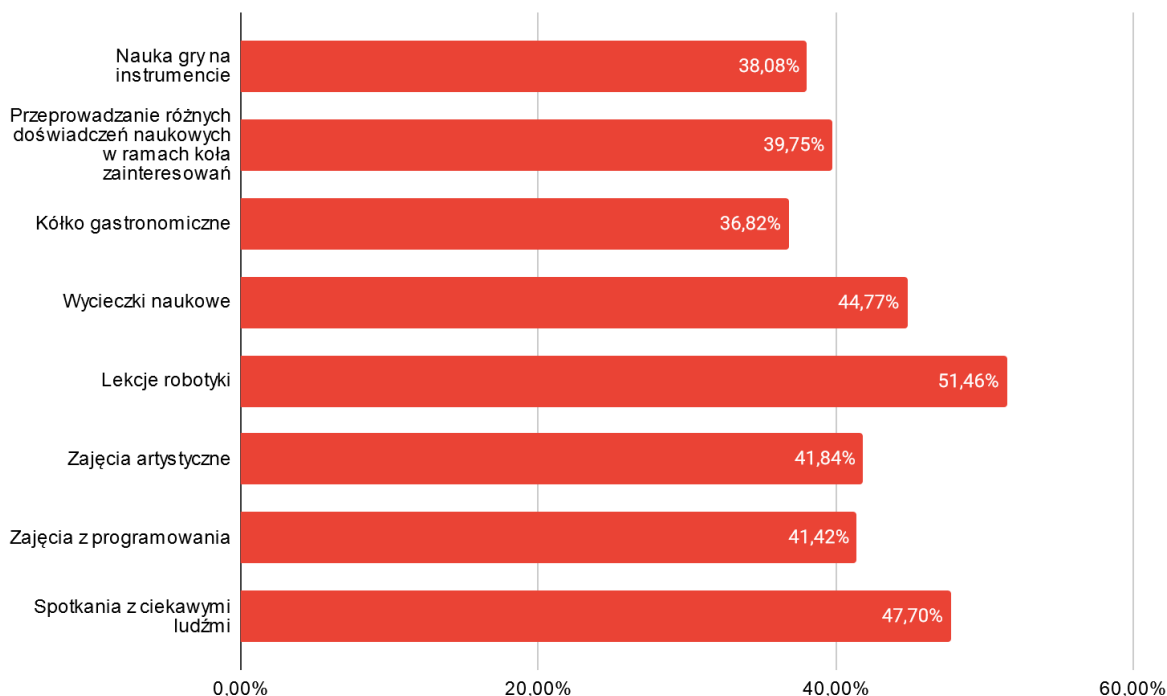
Zaznacz jakie formy zajęć pozalekcyjnych należałoby wprowadzić w szkole?

Uczniowie najbardziej chcieli by wprowadzić następujące zajęcia pozalekcyjne:

- Lekcje robotyki (51,46%)
- Spotkania z ciekawymi ludźmi (47,70%)
- Wycieczki naukowe (44,77%)
- Zajęcia artystyczne (41,84%)
- Zajęcia z programowania (41,42%)
- Przeprowadzanie różnych doświadczeń naukowych w ramach koła naukowego (39,75%)
- Nauka gry na instrumencie (38,08%)
- Kółko gastronomiczne (36,82%)

Ponadto uczniowie wskazywali inne propozycje zajęć pozalekcyjnych, takie jak: koło matematyczne, zajęcia taneczne, gimnastyka, przygotowanie do dorosłego życia, e-sport, zajęcia z koszykówki.

Zaznacz jakie formy zajęć pozalekcyjnych należałoby wprowadzić w szkole:

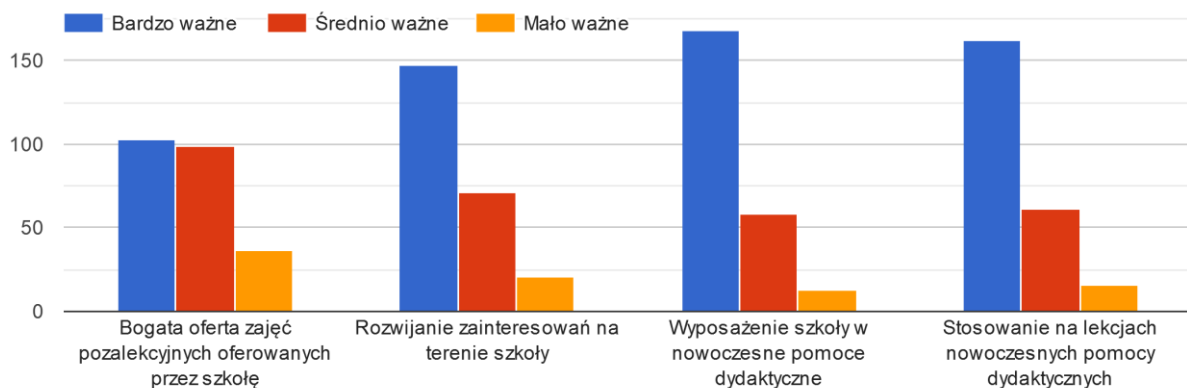
Pytanie 3

Zaznacz, czy ważne jest dla Ciebie

Uczniowie wskazali, że najważniejsze dla nich w szkole jest:

- Wyposażenie szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne (70,29%)
- Stosowanie na lekcjach nowoczesnych pomocy dydaktycznych (67,78%)
- Rozwijanie zainteresowań na terenie szkoły (61,51%)
- Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkołę (43,10%)

Zaznacz, czy ważne jest dla Ciebie:

Pytanie 4

Zaznacz, czy ważne jest dla Ciebie?

Uczniowie wskazywali, że bardzo ważne dla nich jest:

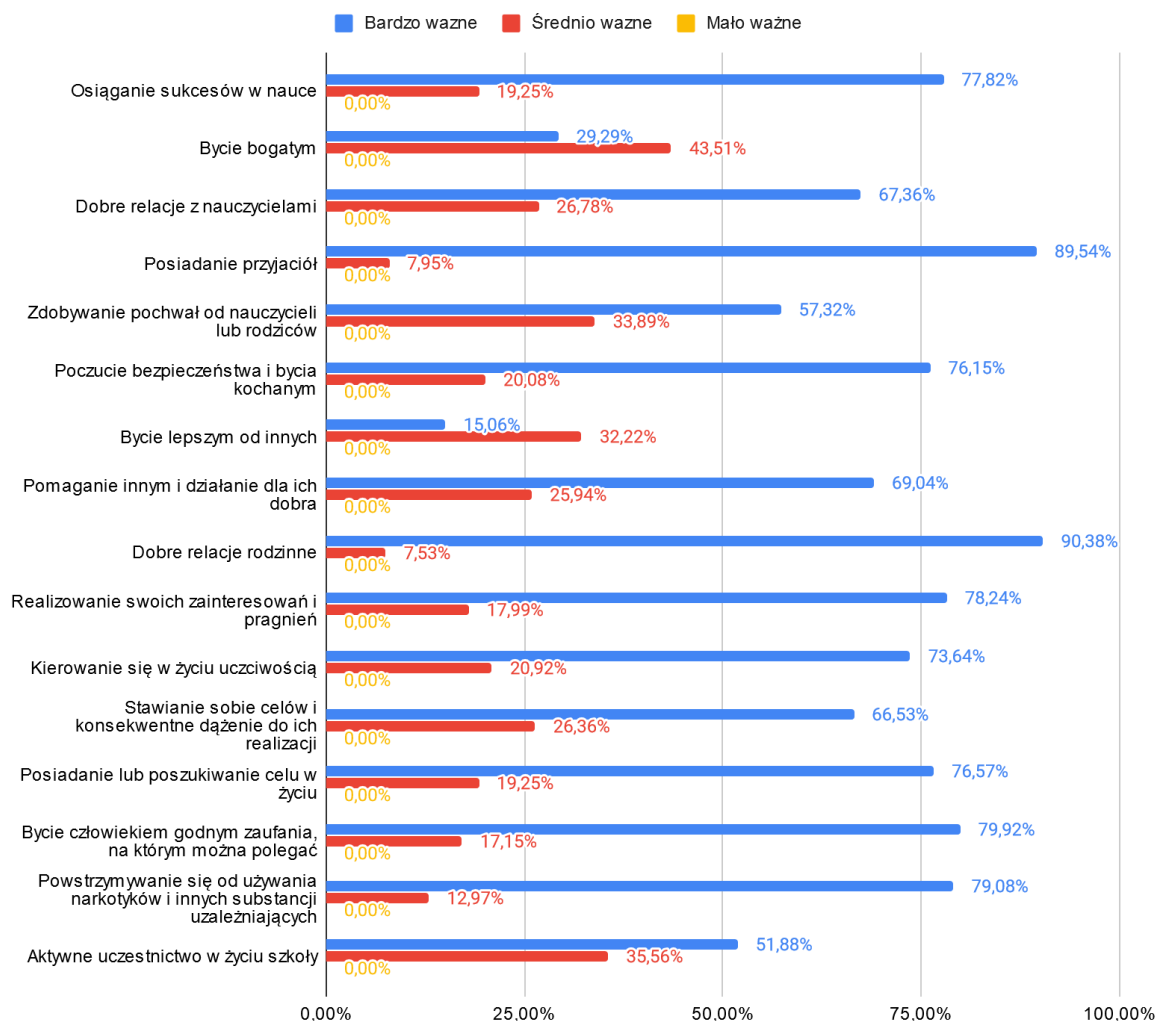
- Dobre relacje rodzinne (90,38%)
- Posiadanie przyjaciół (89,54%)
- Bycie człowiekiem godnym zaufania, na którym można polegać (79,92%)
- Powstrzymanie się od używania narkotyków i innych substancji uzależniających (79,08%)
- Realizowanie swoich zainteresowań i pragnień (78,24%)
- Osiąganie sukcesów w nauce (77,82%)
- Posiadanie lub poszukiwanie celu w życiu (76,57%)
- Poczucie bezpieczeństwa i bycie kochanym (76,15%)
- Kierowanie się w życiu uczciwością (73,64%)
- Pomaganie innym i działanie dla ich dobra (69,04%)
- Dobre relacje z nauczycielem (67,36%)
- Stawianie sobie celów i konsekwentne dążenie do ich realizacji (66,53%)
- Zdobywanie pochwał od nauczycieli lub rodziców (57,32%)
- Aktywne uczestnictwo w życiu szkoły (51,88%)

- Bycie bogatym (29,29%)
- Bycie lepszym od innych (15,06%)

Natomiast średnio ważne dla uczniów jest:

- Bycie bogatym (43,51%)
- Aktywne uczestnictwo w życiu szkoły (35,56%)
- Zdobywanie pochwał od nauczycieli lub rodziców (33,89%)
- Bycie lepszym od innych (32,22%)
- Dobre relacje z nauczycielem (26,78%)
- Stawianie sobie celów i konsekwentne dążenie do ich realizacji (26,36%)
- Pomaganie innym i działanie dla ich dobra (25,94%)
- Kierowanie się w życiu uczciwością (20,92%)
- Poczucie bezpieczeństwa i bycie kochanym (20,08%)
- Osiąganie sukcesów w nauce (19,25%)
- Posiadanie lub poszukiwanie celu w życiu (19,25%)
- Realizowanie swoich zainteresowań i pragnień (17,99%)
- Bycie człowiekiem godnym zaufania, na którym można polegać (17,15%)
- Powstrzymywani się od używania narkotyków i innych substancji uzależniających (12,97%)
- Posiadanie przyjaciół (7,95%)
- Dobre relacje rodzinne (7,53%)

Zaznacz, czy ważne jest dla Ciebie?

Pytanie 5

Zaznacz, czy zdarzają Ci się poniższe zachowania?

Uczniowie odpowiadali, że najczęściej zdarzają im się następujące zachowania:

- Restrykcyjne ćwiczenia fizyczne (25,94%)
- Integrowanie się z rówieśnikami za wszelką cenę (23,01%)
- Używanie wulgaryzmów (18,41%)
- Ukrywanie prawdy przed rodzicami na temat kolegów (16,32%)
- Nadmierne objadanie się (11,30%)
- Bunt wobec rodziców (10,46%)
- Ignorowanie i nieprzestrzeganie obowiązujących zasad (10,46%)
- Przebywanie wśród członków subkultur (9,62%)
- Liczenie kalorii każdego spożywanego posiłku (9,21%)

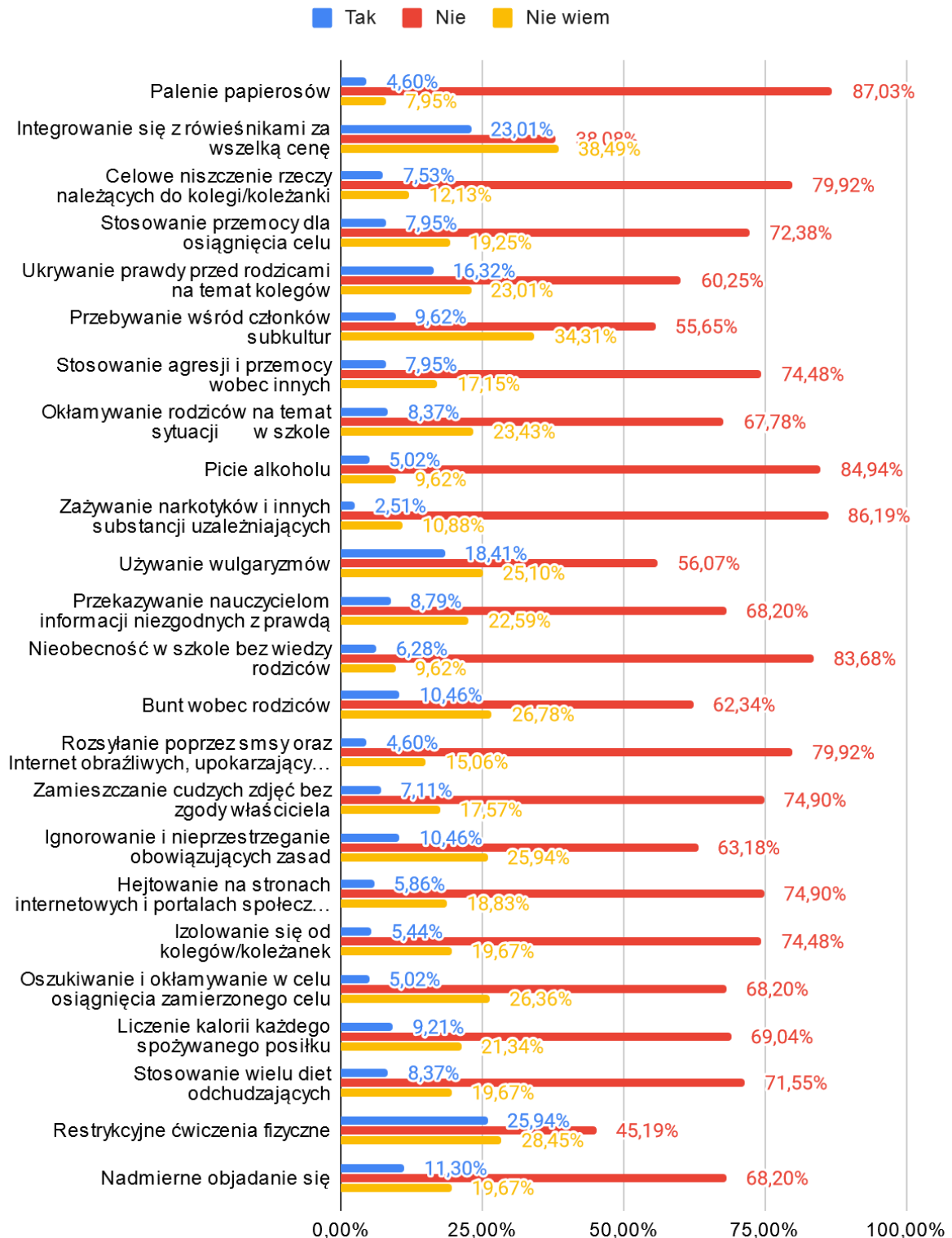
- Przekazywanie nauczycielom informacji niezgodnych z prawdą (8,79%)
- Stosowanie kilku diet odchudzających (8,37%)
- Okłamywanie rodziców na temat sytuacji w szkole (8,37%)
- Stosowanie agresji i przemocy wobec innych (7,95%)
- Stosowanie przemocy dla osiągnięcia celu (7,95%)
- Celowe niszczenie rzeczy należących do kolegi/koleżanki (7,53%)
- Zamieszczanie cudzych zdjęć bez zgody właściciela (7,11%)
- Nieobecność w szkole bez wiedzy rodziców (6,28%)
- Hejtowanie na stronach internetowych i portalach społecznościowych (5,86%)
- Izolowanie się od kolegów/koleżanek (5,44%)
- Oszukiwanie i okłamywanie w celu osiągnięcia zamierzonego celu (5,02%)
- Picie alkoholu (5,02%)
- Palenie papierosów (4,60%)
- Rozsyłanie poprzez smsy oraz Internet obraźliwych, upokarzających i kompromitujących informacji i zdjęć (4,60%)
- Zażywanie narkotyków i innych substancji uzależniających (2,51%)

Natomiast wskazali, że następujące zdarzenia im się nie zdarzają:

- Palenie papierosów (87,03%)
- Zażywanie narkotyków i innych substancji uzależniających (86,19%)
- Picie alkoholu (84,94%)
- Nieobecność w szkole bez wiedzy rodziców (83,68%)
- Celowe niszczenie rzeczy należących do kolegi/koleżanki (79,92%)
- Rozsyłanie poprzez smsy oraz Internet obraźliwych, upokarzających i kompromitujących informacji i zdjęć (79,92%)
- Zamieszczanie cudzych zdjęć bez zgody właściciela (74,90%)
- Hejtowanie na stronach internetowych i portalach społecznościowych (74,90%)
- Stosowanie agresji i przemocy wobec innych (74,48%)
- Izolowanie się od kolegów/koleżanek (74,48%)
- Stosowanie przemocy dla osiągnięcia celu (72,38%)
- Stosowanie kilku diet odchudzających (71,55%)
- Liczenie kalorii każdego spożywanego posiłku (69,04%)
- Nadmierne objadanie się (68,20%)

- Przekazywanie nauczycielom informacji niezgodnych z prawdą (68,20%)
- Oszukiwanie i okłamywanie w celu osiągnięcia zamierzonego celu (68,20%)
- Okłamywanie rodziców na temat sytuacji w szkole (67,78%)
- Ignorowanie i nieprzestrzeganie obowiązujących zasad (63,18%)
- Bunt wobec rodziców (62,34%)
- Ukrywanie prawdy przed rodzicami na temat kolegów (60,25%)
- Używanie wulgaryzmów (56,07%)
- Przebywanie wśród członków subkultur (55,65%)
- Restrykcyjne ćwiczenia fizyczne (45,19%)
- Integrowanie się z rówieśnikami za wszelką cenę (38,08%)

Zaznacz, czy zdarzają Ci się poniższe zachowania?

Pytanie 6

Zaznacz, które z poniższych zachowań są obecne wśród Twoich bliskich kolegów/koleżanek?

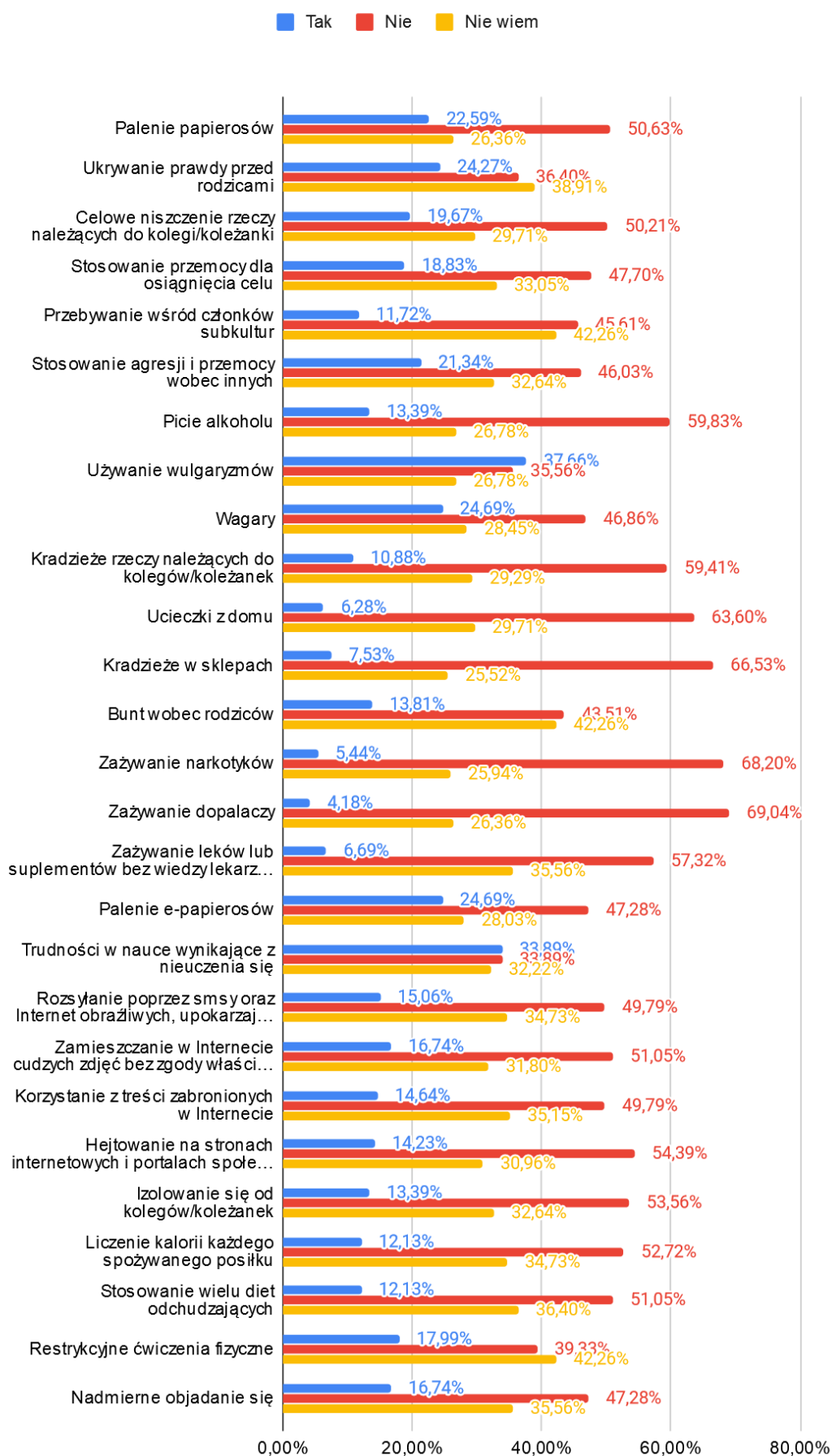
Uczniowie odpowiadali, że najczęściej obserwują wśród swoich kolegów/koleżanek następujące zachowania:

- Używanie wulgaryzmów (37,66%)
- Trudności w nauce wynikające z nieuczenia się (33,89%)
- Wagary (24,69%)
- Palenie e-papierosów (24,69%)
- Ukrywanie prawdy przed rodzicami (24,27%)
- Palenie papierosów (22,59%)
- Stosowanie agresji i przemocy wobec innych (21,34%)
- Celowe niszczenie rzeczy należących do kolegi/koleżanki (19,67%)
- Stosowanie przemocy dla osiągnięcia celu (18,83%)
- Restrykcyjne ćwiczenia fizyczne (17,99%)
- Zamieszczanie w Internecie cudzych zdjęć bez zgody właściciela (16,74%)
- Nadmierne objadanie się (16,74%)
- Rozsyłanie przez smsy oraz Internet obraźliwych, upokarzających i kompromitujących informacji i zdjęć właściciela (15,06%)
- Korzystanie z treści zabronionych w Internecie (14,64%)
- Hejtowanie na stronach internetowych i portalach społecznościowych (14,23%)
- Bunt wobec rodziców (13,81%)
- Izolowanie się od koleżanek i kolegów (13,39%)
- Picie alkoholu (13,39%)
- Liczenie kalorii każdego spożywanego posiłku (12,13%)
- Stosowanie wielu diet odchudzających (12,13%)
- Przebywanie wśród członków subkultur (11,72%)
- Kradzieże rzeczy należących do kolegów/koleżanek (10,88%)
- Kradzieże w sklepach (7,53%)
- Zażywanie leków lub suplementów bez wiedzy lekarza (6,69%)
- Ucieczki z domu (6,28%)
- Zażywanie narkotyków (5,44%)
- Zażywanie dopalaczy (4,18%)

Uczniowie odpowiadali, że nie obserwują wśród swoich kolegów/koleżanek następujących zachowań:

- Zażywanie dopalaczy (69,04%)
- Zażywanie narkotyków (68,20%)
- Kradzieże w sklepach (66,53%)
- Ucieczki z domu (63,60%)
- Picie alkoholu (59,83%)
- Kradzieże rzeczy należących do kolegów/koleżanek (59,41%)
- Zażywanie leków lub suplementów bez wiedzy lekarza (57,32%)
- Hejtowanie na stronach internetowych i portalach społecznościowych (54,39%)
- Izolowanie się od koleżanek i kolegów (53,56%)
- Liczenie kalorii każdego spożywanego posiłku (52,72%)
- Zamieszczanie w Internecie cudzych zdjęć bez zgody właściciela (51,05%)
- Stosowanie wielu diet odchudzających (51,05%)
- Palenie papierosów (50,63%)
- Celowe niszczenie rzeczy należących do kolegi/koleżanki (50,21%)
- Korzystanie z treści zabronionych w Internecie (49,79%)
- Rozsyłanie przez smsy oraz Internet obraźliwych, upokarzających i kompromitujących informacji i zdjęć właściciela (49,79%)
- Stosowanie agresji i przemocy wobec innych (47,70%)
- Stosowanie przemocy dla osiągnięcia celu (47,70%)
- Nadmierne objadanie się (47,28%)
- Palenie e-papierosów (47,28%)
- Wagary (46,86%)
- Przebywanie wśród członków subkultur (45,61%)
- Bunt wobec rodziców (43,51%)
- Restrykcyjne ćwiczenia fizyczne (39,33%)
- Ukrywanie prawdy przed rodzicami (36,40%)
- Używanie wulgaryzmów (35,56%)
- Trudności w nauce wynikające z nieuczenia się (33,89%)

Zaznacz, które z poniższe zachowań są obecne wśród Twoich bliskich kolegów/koleżanek

Pytanie 7

Zaznacz, jak często w czasie wolnym...?

Uczniowie odpowiadali, że najczęściej w czasie wolnym:

- Spotykają się z kolegami/koleżankami (66,53%)
- Słuchają muzyki (65,69%)
- Uprawiają sport (63,18%)
- Jeżdżą na rowerze, rolkach itp. (57,32%)
- Spędzają czas z rodziną (52,72%)
- Pomagają innym ludziom (44,35%)
- Serfują po Internecie (43,10%)
- Grają w gry na komputerze (35,56%)
- Leżą nic nie robiąc (33,47%)
- Uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę (31,80%)
- Oglądają telewizję (30,13%)
- Grają na jakimś instrumencie muzycznym (23,01%)
- Czytają książki, czasopisma (21,76%)
- Chodzą do pizzerii, klubu z kolegami/koleżankami (16,74%)
- Chodzą na koncerty muzyczne (8,79%)

Uczniowie rzadko w czasie wolnym:

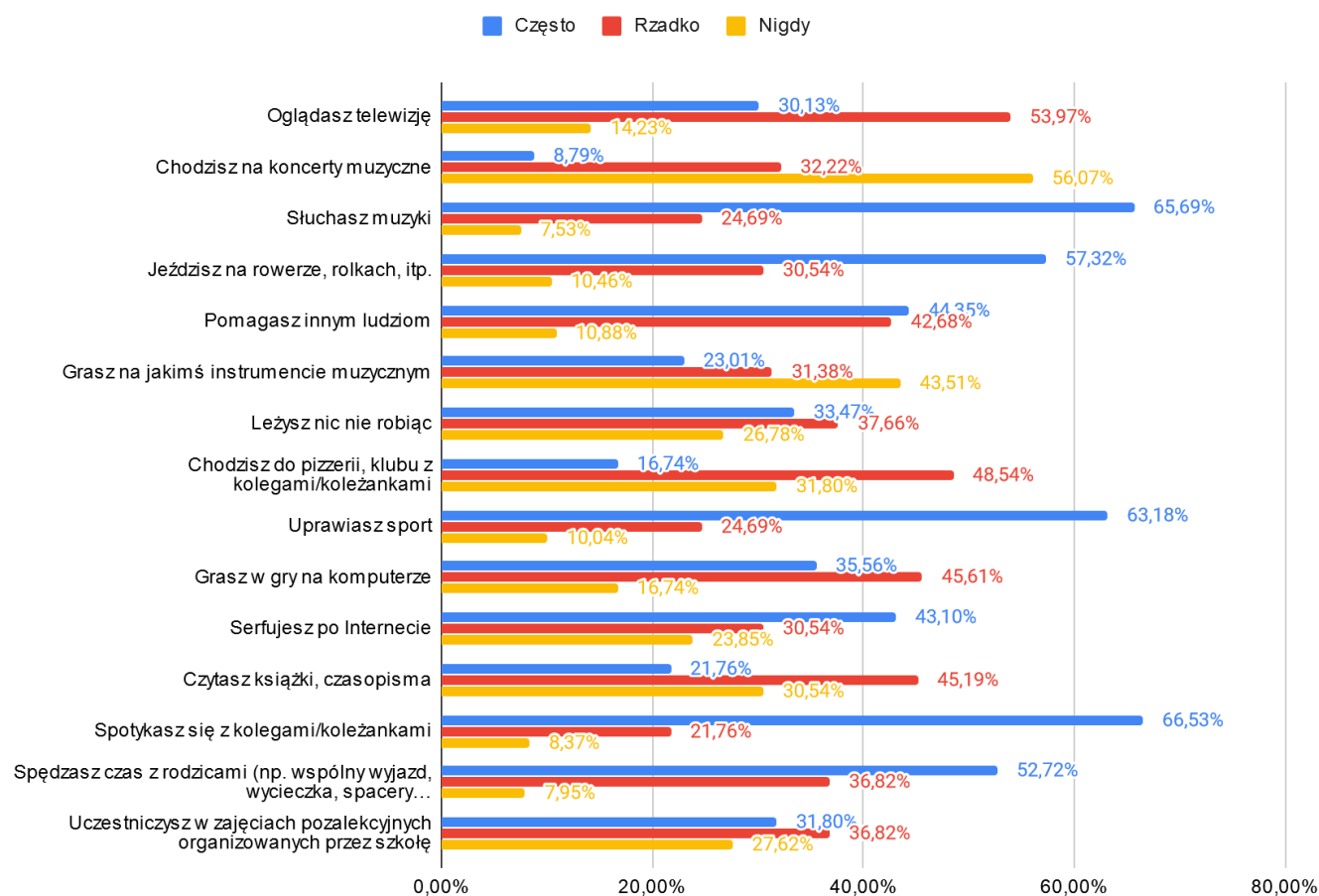
- Oglądają telewizję (53,97%)
- Chodzą do pizzerii, klubu z kolegami/koleżankami (48,54%)
- Grają w gry na komputerze (45,61%)
- Czytają książki, czasopisma (45,19%)
- Pomagają innym ludziom (42,68%)
- Leżą nic nie robiąc (37,66%)
- Uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę (36,82%)
- Spędzają czas z rodziną (36,82%)
- Chodzą na koncerty muzyczne (32,22%)
- Grają na jakimś instrumencie muzycznym (31,38%)
- Serfują po Internecie (30,54%)
- Jeżdżą na rowerze, rolkach itp. (30,54%)
- Słuchają muzyki (24,69%)

- Uprawiają sport (24,69%)
- Spotykają się z kolegami/koleżankami (21,76%)

Uczniowie nigdy w czasie wolnym nie:

- Chodzą na koncerty muzyczne (56,07%)
- Czytają książki, czasopisma (45,19%)
- Grają na jakimś instrumencie muzycznym (43,51%)
- Chodzą do pizzerii, klubu z kolegami/koleżankami (31,80%)
- Uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę (27,62%)
- Leżą nic nie robiąc (26,78%)
- Serfują po Internecie (23,85%)
- Grają w gry na komputerze (16,74%)
- Oglądają telewizji (14,23%)
- Pomagają innym ludziom (10,88%)
- Jeżdżą na rowerze, rolnkach itp. (10,46%)
- Uprawiają sport (10,04%)
- Spotykają się z kolegami/koleżankami (8,37%)
- Spędzają czas z rodziną (7,95%)
- Słuchają muzyki (7,53%)

Zaznacz, jak często w czasie wolnym?

Pytanie 8

Wskaż, która z wymienionych osób daje Ci siłę, aby pokonywać codziennie problemy

Uczniowie wskazywali, że najczęściej daje im siłę:

- Mama (79,08%)
- Tata (70,71%)
- Przyjaciele (58,58%)
- Babcia (54,39%)
- Dziadek (51,05%)
- Wychowawca klasy (46,86%)
- Koledzy/koleżanki (38,08%)
- Trener (37,66%)
- Nauczyciele (35,98%)
- Ksiądz (34,31%)

- Brat (30,13%)
- Siostra (29,29%)
- Katechetka (27,20%)
- Mój idol (26,36%)
- Ktoś inny (23,85%)
- Instruktor (21,34%)

Natomiast wcale im siły nie daje:

- Instruktor (55,23%)
- Ktoś inny (54,81%)
- Mój idol (48,12%)
- Brat (45,19%)
- Siostra (43,10%)
- Katechetka (40,59%)
- Ksiądz (38,08%)
- Trener (31,80%)
- Nauczyciele (25,52%)
- Dziadek (21,76%)
- Wychowawca klasy (19,67%)
- Babcia (15,90%)
- Koledzy/koleżanki (14,23%)
- Przyjaciele (13,39%)
- Tata (9,21%)
- Mama (7,95%)

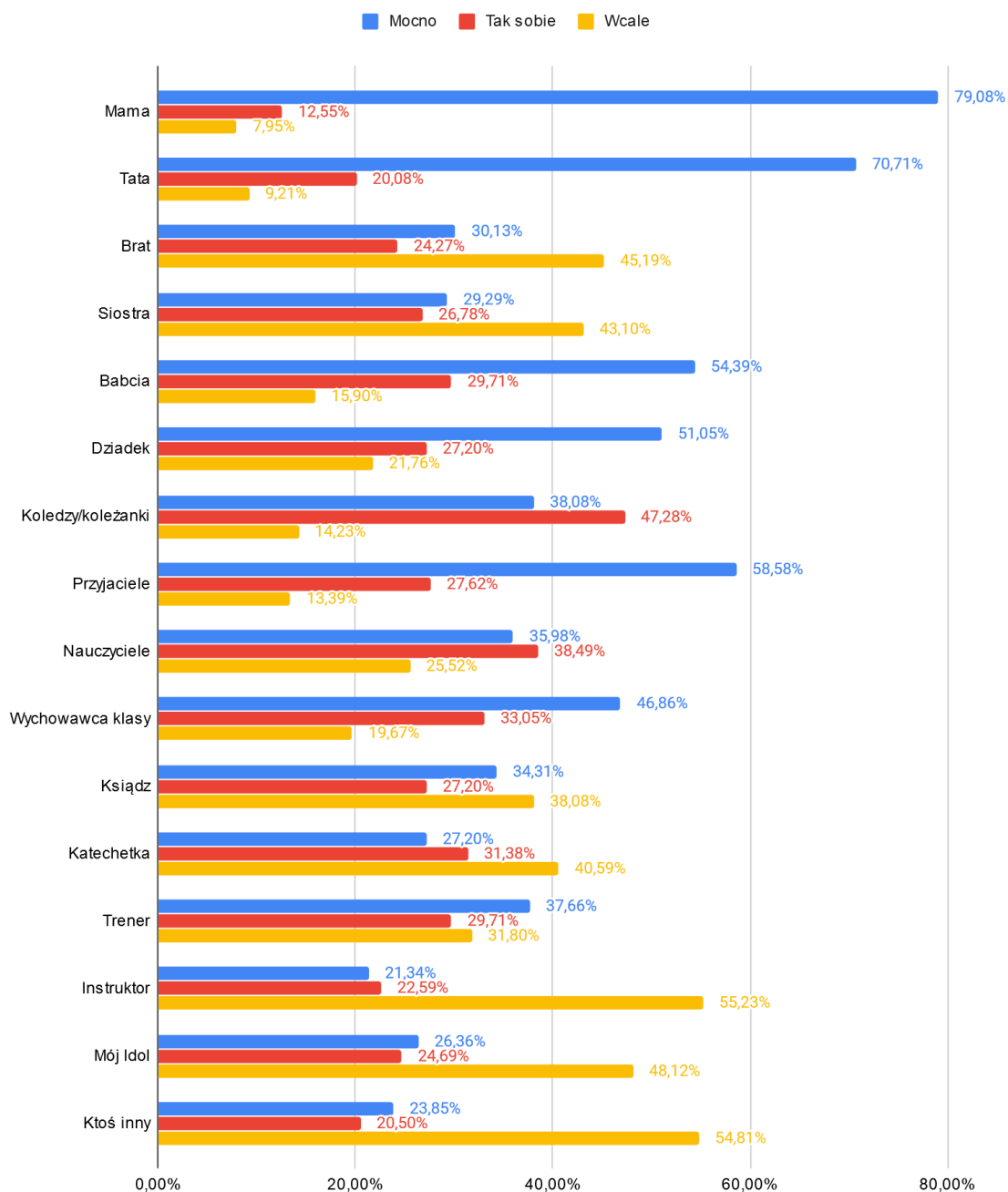
Wśród Trenerów uczniowie wymieniali trenera: piłki ręcznej, jazdy konnej, akrobatyki, ping-ponga, piłki nożnej, boks, wspinaczki, łucznictwa, biegania.

Wśród Instruktorów uczniowie wskazywali instruktorów: jazdy konnej, tańca, wspinaczki, śpiewu, pływania, języka angielskiego, nauki gry na instrumencie, harcerstwa.

Wśród Idoli uczniowie wymieniali: Ronaldo, Robert Lewandowski, Messi, Friz, Cleo, Harry Styles, Alan Walker, Jarosław Skrzeczyński, Neymar Jr, Vini Kolajuta, Reto, Sergio Ramos, Ariana Grande, Taylor Holder, Ed Sheeran, Christian Collins, Dawid Podsiadło, Christian Eriksen, Michael Jordan, Robert Kubica, Jerzy Dudek, Daria Kierońska, Martyna wojciechowska

Wśród osób „Ktoś inny” uczniowie wymienili: ciocię, wujka, znajomą, kuzynkę, sąsiadkę, prababcię, osoby z treningów,

Wskaż, która z wymienionych osób daje Ci siłę, aby pokonywać codzienne problemy

Pytanie 9

Czy spotkałeś się z wymienionymi poniżej sytuacjami wśród uczniów w twojej szkole?

Uczniowie wskazali, że wśród uczniów swojej szkoły spotkali się z następującymi sytuacjami:

- Moim zdaniem środki odurzające to realne zagrożenie dla mnie i moich kolegów (54,39%)
- Wiem, jakie są skutki przyjmowania środków odurzających (49,79%)
- Tak, w szkole odbyło się szkolenie na temat środków uzależniających (45,19%)
- Mam poczucie, że w razie zagrożenia własnego lub innych, mogę się zwrócić o pomoc do nauczyciela i pomoc zostanie udzielona (38,91%)
- W szkole powinno być organizowane więcej zajęć na temat zagrożeń uzależnieniami (36,82%)
- Poinformowałbym nauczyciela lub rodzica, gdybym wiedział, że mój kolega /koleżanka zażywa środki odurzające (36,40%)
- W mojej szkole podejmowane są działania mające na celu przeciwdziałanie niewłaściwym zachowaniom wśród uczniów (35,98%)
- Znam miejsca, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji zagrożenia uzależnieniem od środków odurzających (34,73%)
- Na terenie szkoły widziałem kogoś z kolegów pod wpływem środków odurzających (28,03%)
- Ktoś z Moich kolegów ma lub miał kontakt z substancjami uzależniającymi (25,52%)
- Według mnie na zjawisko zażywania środków uzależniających mają wpływ filmy, czasopisma, gry, Internet, itp. (24,69%)
- Tak, proponowano mi, abym spróbował środków uzależniających (14,64%)
- Potrafię rozpoznać kolegę pod wpływem środków odurzających (13,39%)
- Tak, posiadam wiedzę na temat miejsc, gdzie można pozyskać środki odurzające (12,97%)
- W moim środowisku szkolnym lub miejscu zamieszkania są osoby, od których można pozyskać środki uzależniające (9,62%)
- Moim zdaniem substancje odurzające są atrakcyjne dla mnie i moich kolegów (6,69%)

Uczniowie wskazali, że wśród uczniów swojej szkoły nie spotkali się z następującymi sytuacjami:

- Moim zdaniem substancje odurzające są atrakcyjne dla mnie i moich kolegów (62,76%)
- Tak, proponowano mi, abym spróbował środków uzależniających (62,34%)
- Tak, posiadam wiedzę na temat miejsc, gdzie można pozyskać środki odurzające (61,51%)

- Na terenie szkoły widziałem kogoś z kolegów pod wpływem środków odurzających (57,32%)
- W moim środowisku szkolnym lub miejscu zamieszkania są osoby, od których można pozyskać środki uzależniające (41,00%)
- Ktoś z Moich kolegów ma lub miał kontakt z substancjami uzależniającymi (38,91%)
- Według mnie na zjawisko zażywania środków uzależniających mają wpływ filmy, czasopisma, gry, Internet, itp. (35,15%)
- Potrafię rozpoznać kolegę pod wpływem środków odurzających (29,29%)
- Znam miejsca, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji zagrożenia uzależnieniem od środków odurzających (28,87%)
- Mam poczucie, że w razie zagrożenia własnego lub innych, mogę się zwrócić o pomoc do nauczyciela i pomoc zostanie udzielona (28,03%)
- W szkole powinno być organizowane więcej zajęć na temat zagrożeń uzależnieniami (25,94%)
- Poinformowałbym nauczyciela lub rodzica, gdybym wiedział, że mój kolega /koleżanka zażywa środki odurzające (25,52%)
- W mojej szkole podejmowane są działania mające na celu przeciwdziałanie niewłaściwym zachowaniom wśród uczniów (24,27%)
- Tak, w szkole nie odbyło się szkolenie na temat środków uzależniających (23,43%)
- Wiem, jakie są skutki przyjmowania środków odurzających (20,92%)
- Moim zdaniem środki odurzające to realne zagrożenie dla mnie i moich kolegów (20,08%)

Czy spotkałeś się z wymienionymi poniżej sytuacjami wśród uczniów w twojej szkole?

Analiza ankiety przeprowadzonej wśród rodziców

Ankieta składała się z 10 pytań, brało w niej udział **99 rodziców**. Według nich dzieci w największym stopniu zadowolone są z klimatu jaki panuje w szkole (71%), relacji z nauczycielami oraz poczucia bezpieczeństwa wśród kolegów, koleżanek. Mniej

satysfakcjonująca okazała się oferta zajęć pozalekcyjnych oraz wyposażenie szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne (25% ankietowanych stwierdza, że ich dzieci nie są zadowolone z wyposażenia, a 20% nie wie).

Rodzice uznali, że do oferty zajęć pozalekcyjnych należałoby wprowadzić koło zainteresowań, w ramach którego przeprowadzane byłyby różne doświadczenia naukowe (69,7%), lekcje robotyki, zajęcia z programowania. Najmniejszym zainteresowaniem cieszy się kółko gastronomiczne (12,12%) i zajęcia artystyczne (31,31%). Rodzice wskazywali również swoje propozycje zajęć: zajęcia dodatkowe z języków obcych, kółko matematyczne, akrobatyka, zajęcia sportowe, joga dla dzieci.

Dla rodziców najważniejsze jest wyposażenie szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne (83,84%), rozwijanie zainteresowań na terenie szkoły (82,83%). Ważne jest dla nich również stosowanie na lekcjach nowoczesnych pomocy dydaktycznych (76,77%) i bogata oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkołę (64,65%).

Według rodziców najczęściej występującym zachowaniem wśród uczniów jest uzależnienie od telefonu komórkowego (71%) oraz od gier komputerowych. 57% ankietowanych uważa, że palenie papierosów i e-papierosów również występuje wśród uczniów. Natomiast większość osób twierdzi, że takie zachowania jak: kradzieże rzeczy należących do kolegów/koleżanek, używanie narkotyków, dopalaczy, autoagresja nie są obecne.

Najczęstszą formą spędzania czasu przez uczniów są spotkania ze znajomymi, jazda na rowerze, słuchanie muzyki, uprawianie sportu, oglądanie telewizji. Najrzadziej uczniowie grają na instrumentach muzycznych i pomagają innym ludziom.

Rodzice uważają, że najważniejsza dla dzieci jest realizacja swoich marzeń (93,94%), posiadanie przyjaciół, bycie człowiekiem godnym zaufania, kierowanie się w postępowaniu zasadami etyki. Ważne jest również zdobycie dobrego zawodu oraz osiągnięcie sukcesów w nauce. Natomiast dostatnie życie i bycie bogatym to wartości mniej ważne.

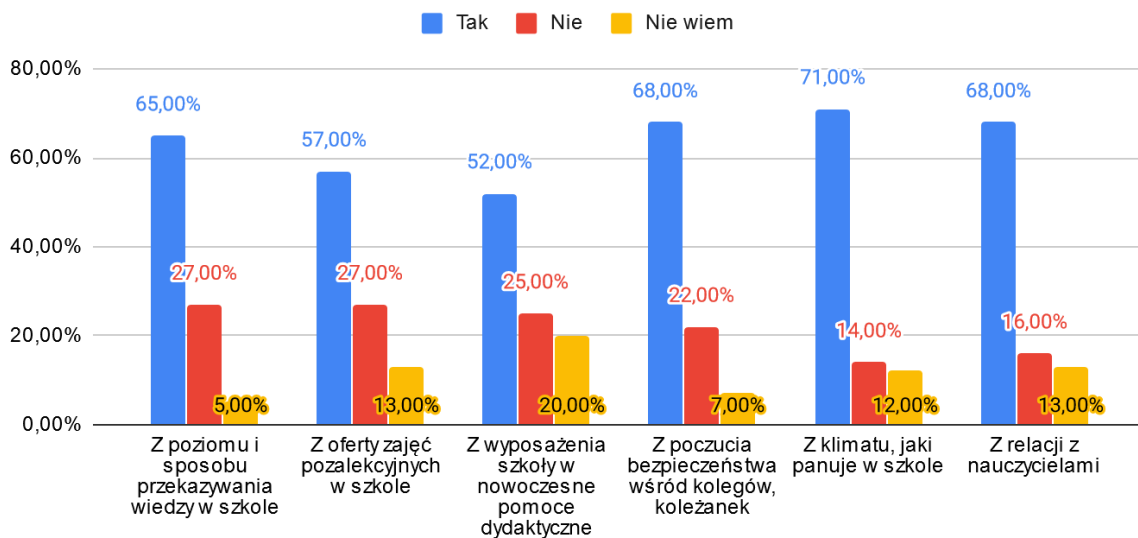
Zdecydowana większość rodziców (ponad 90%) odpowiada, że nie słyszeli o takich sytuacjach w szkole jak: ślady krwi na ubraniu dziecka, liczne i częste opatrunki, noszenie ubrań, które mogłyby ukryć rany, unikanie aktywności podczas których trzeba odsłonić ciało, noszenie przy sobie ostrych narzędzi. Niewielka część ankietowanych (22% - 48%) słyszała o następujących zjawiskach: złośliwe niszczenie sprzętów i rzeczy wokół, stany depresyjne, wybuchy niepojętej agresji, niska samoocena.

Na pytanie dotyczące substancji psychotropowych, 92% rodziców odpowiada, że wie jakie są skutki ich przyjmowania, 64% potrafiłoby rozpoznać dziecko pod wpływem tych

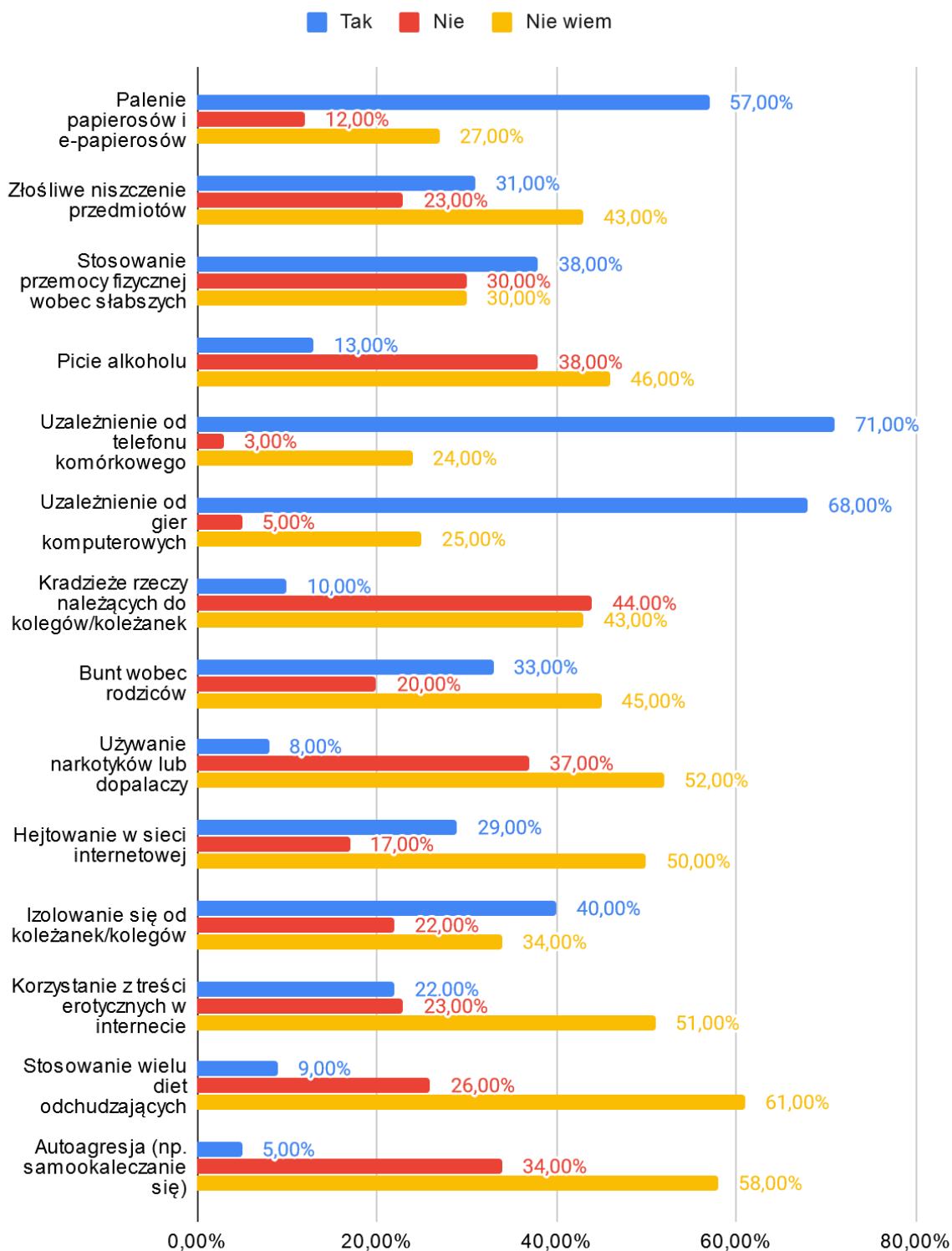
substancji i wie gdzie dziecko może uzyskać pomoc w razie zagrożenia uzależnieniem od nich. 67% nie słyszało o kontaktach któregoś dziecka z substancjami psychotropowymi.

Do mocnych stron szkoły rodzice zaliczają poczucie bezpieczeństwa i atmosferę. Wśród słabych stron znajduje się praca z uczniem słabym i zajęcia pozalekcyjne.

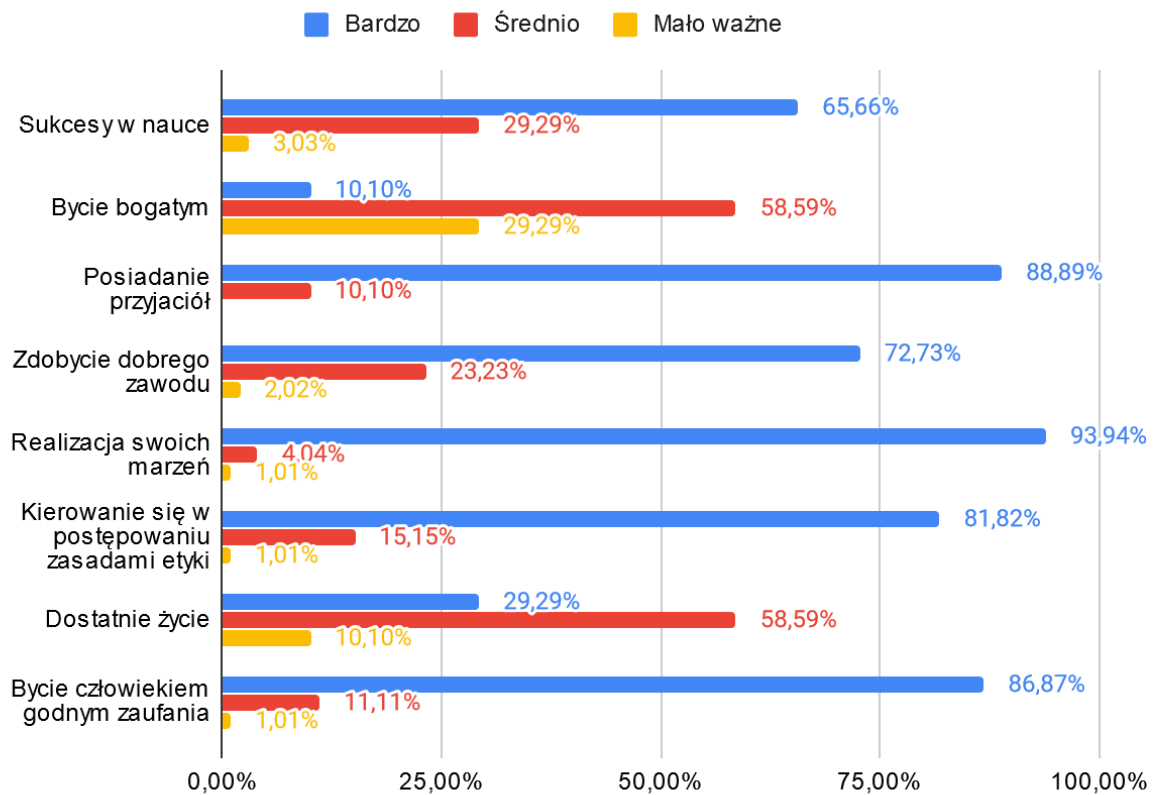
I. Czy Pani/Pana zdaniem dzieci są zadowolone?

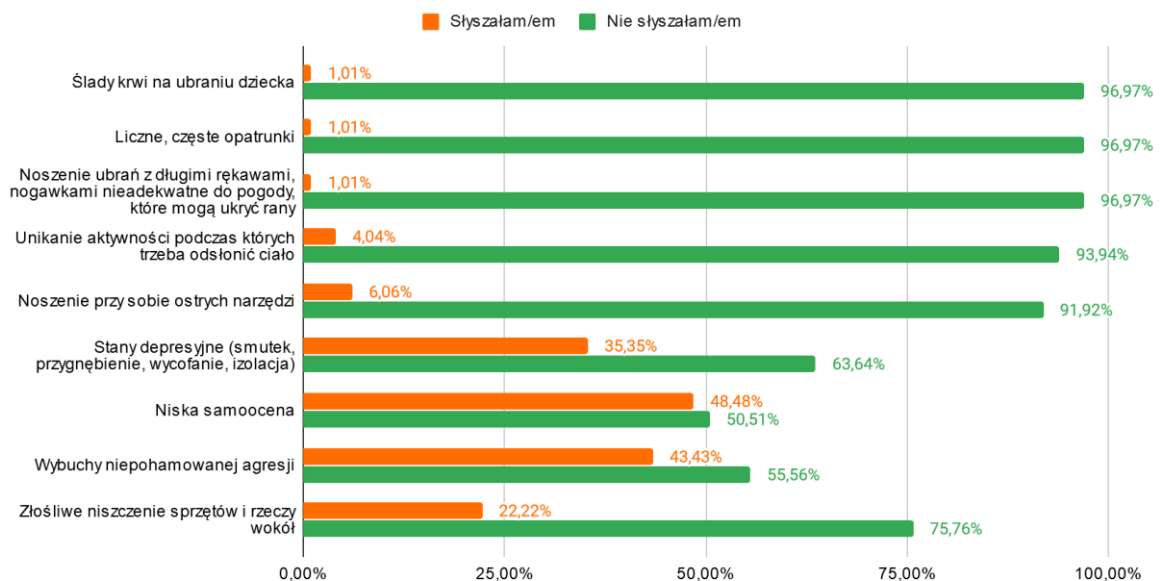
IV. Czy według Pani/Pana wymienione zachowania występują wśród uczniów naszej szkoły?

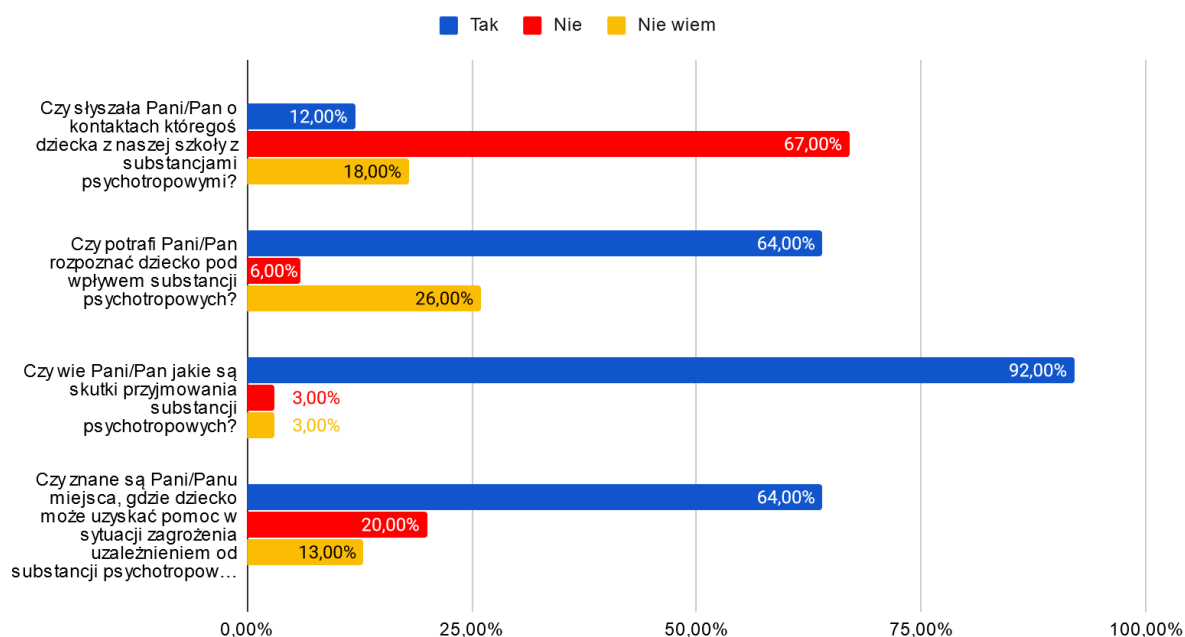
VI. Na ile ważne są dla Pani/Pana dzieci następujące wartości?

VII. Które z poniżej wymienionych sytuacji według Pani/Pana wiedzy występują w naszej szkole?

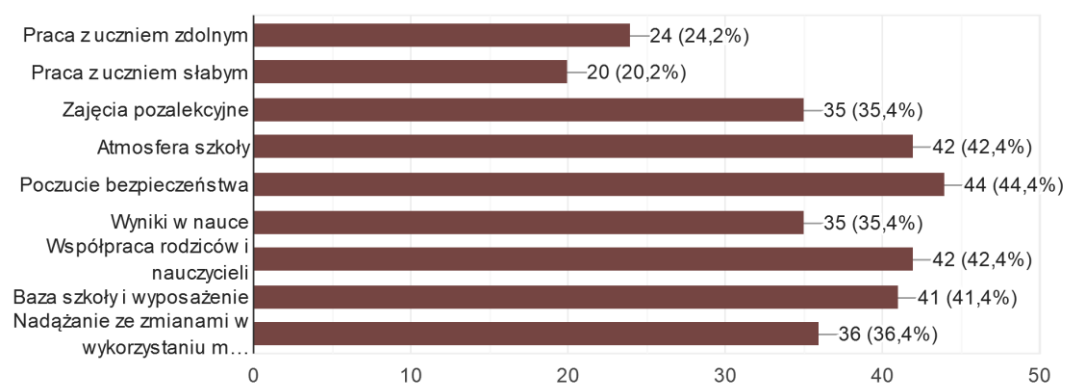

VIII. Czy może się Pani/Pan odnieść do wymienionych poniżej sytuacji?

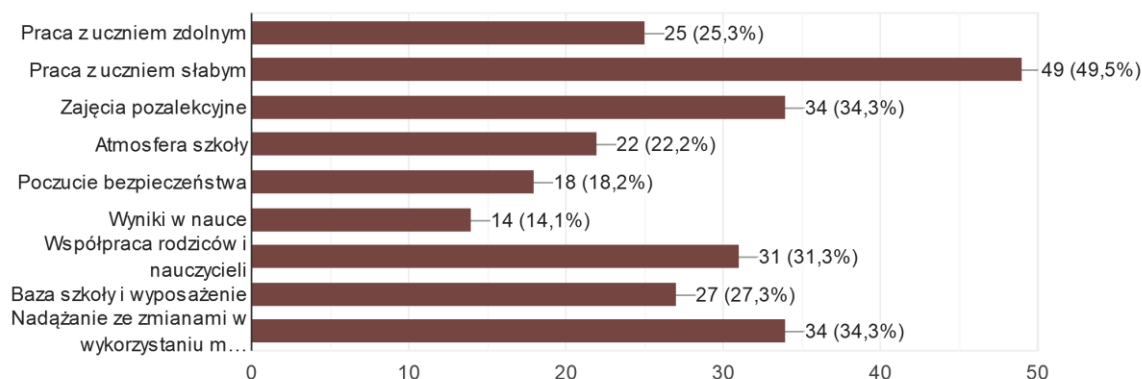
IX. Co Państwa zdaniem jest mocną stroną szkoły?

99 odpowiedzi

X. Co Państwa zdaniem jest słabą stroną szkoły?

99 odpowiedzi

ANALIZA ANKIETY DLA NAUCZYCIELI:

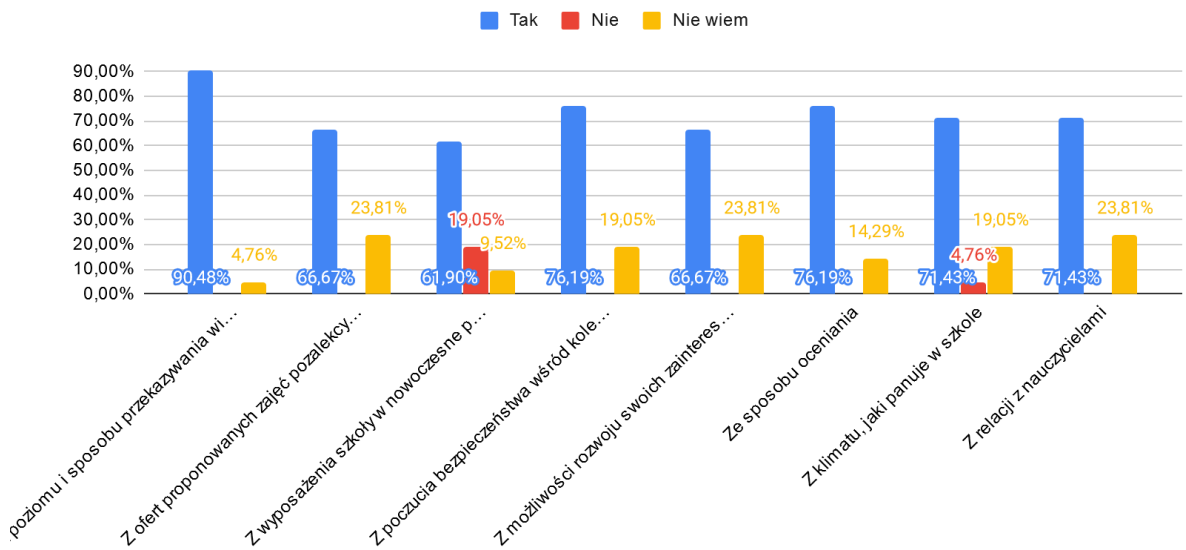
Badania zostały przeprowadzone wśród 20 nauczycieli.

PYTANIE NR 1 : Czy uczniowie są zadowoleni :

- Z poziomu i sposobu przekazywania wiedzy
- Z oferty proponowanych zajęć pozalekcyjnych
- Z wyposażenia szkoły w nowoczesne pomoce
- Z poczucia bezpieczeństwa wśród kolegów
- Z możliwości rozwoju swoich zainteresowań
- Ze sposobu oceniania
- Z klimatu jaki panuje w szkole
- Z relacji z nauczycielami

Zdaniem nauczycieli uczniowie najbardziej są zadowoleni z poziomu przekazywanej wiedzy, ze sposobu oceniania, z poczucia bezpieczeństwa wśród rówieśników.

I. Czy uczniowie są zadowoleni?

PYTANIE NR 2 : Jakie wymienione zachowania występują wśród uczniów?

Największa grupa respondentów jako niepokojące zachowania występujące wśród uczniów wymieniła

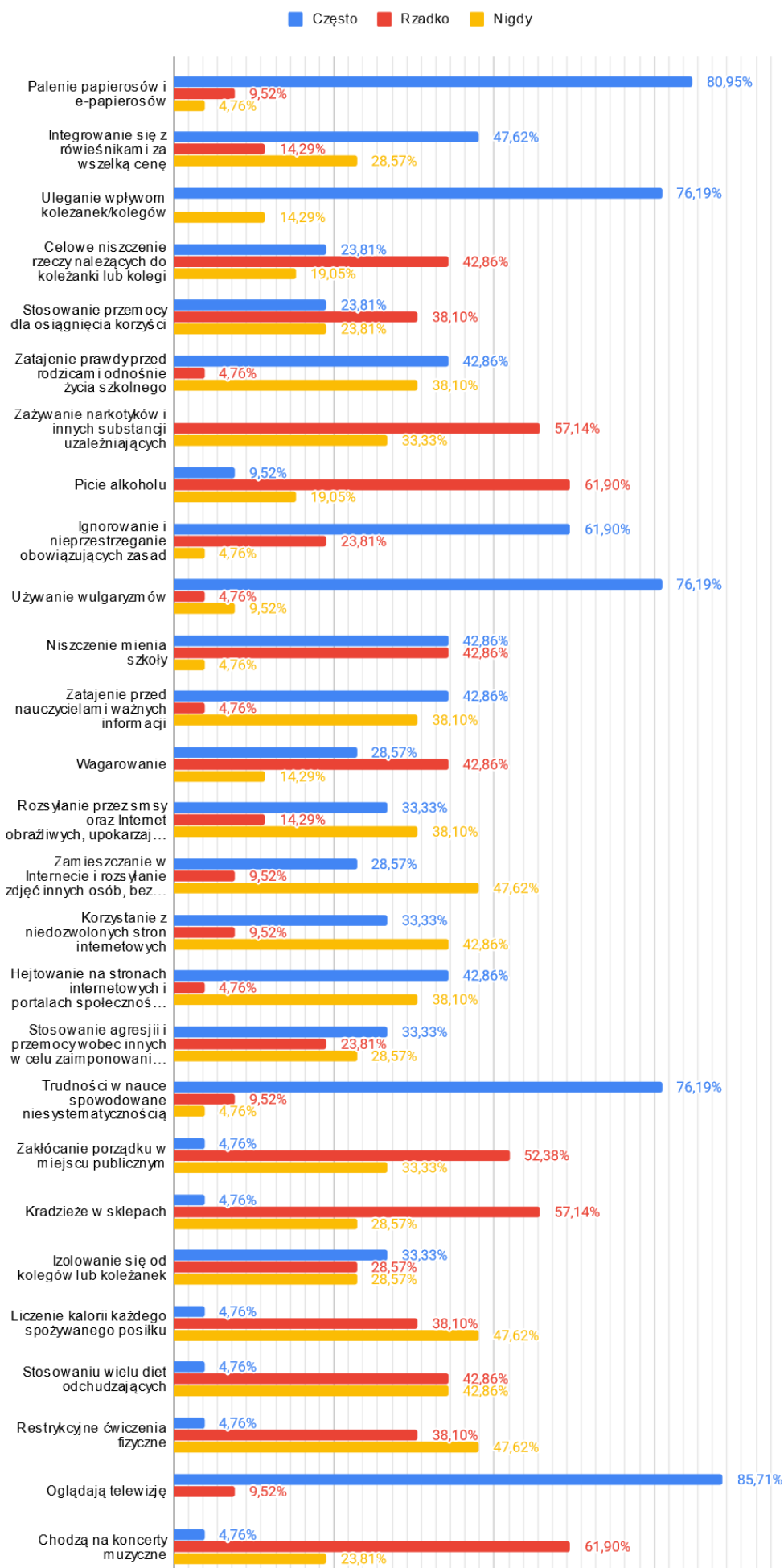
- Nadmierne oglądanie telewizji
- Palenie papierosów
- Uleganie wpływom koleżanek i kolegów
- Używanie wulgaryzmów
- Trudności w nauce powodowane niesystematycznością
- Ignorowanie i nieprzestrzeganie obowiązujących zasad

W dalszej kolejności wymieniali:

- Integrowanie się z rówieśnikami za wszelką cenę
- Niszczenie mienia szkoły
- Zatajenie prawdy przed rodzicami dotyczącej życia szkoły
- Zatajenie przed nauczycielami ważnych informacji
- Hejtowanie na stronach internetowych, portalach społecznościowych
- Stosowanie agresji i przemocy w celu zaimponowania

Nauczyciele zwracają również uwagę na problem picia alkoholu (62%) oraz zażywania narkotyków oraz innych substancji uzależniających (52%). Tu najczęściej pojawiała się odpowiedź „rzadko”.

II. Czy wymienione zachowania występują wśród uczniów?

NA PYTANIE NR 3 : Jak uczniowie spędzają wolny czas?

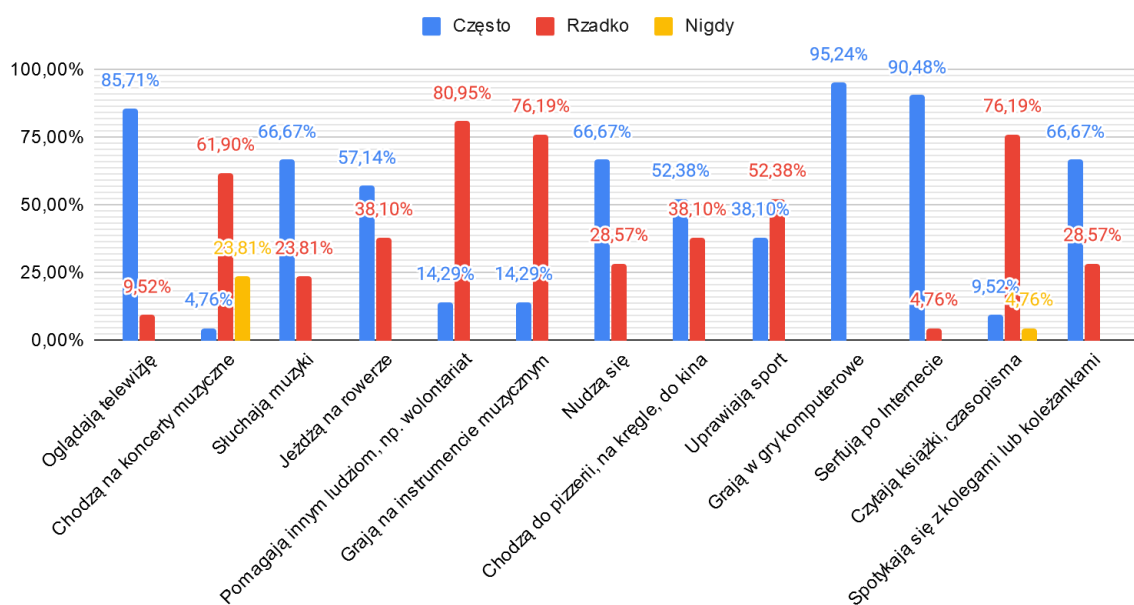
Według nauczycieli uczniowie najczęściej w wolnym czasie:

- Grają w gry komputerowe
- Serfują po Internecie
- Oglądają telewizję
- Nudzą się
- Słuchają muzyki
- Spotykają się z kolegami i koleżankami
- Jeżdżą na rowerze
- Chodzą do pizzerii, na kręgle, do kina
- Uprawiają sport

Uczniowie „rzadko”

- Pomagają innym ludziom, np. wolontariat
- Grają na instrumencie muzycznym
- Czytają książki, czasopisma
- Chodzą na koncerty

III. Jak uczniowie spędzają wolny czas?

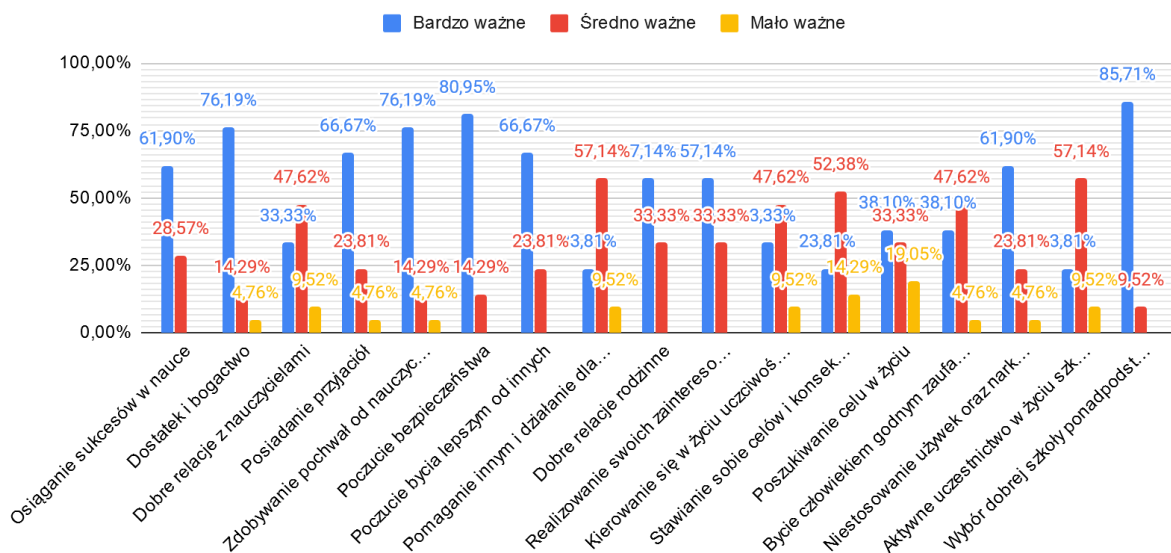
NA PYTANIE NR 4 : Czy dla uczniów ważne są następujące treści?

Najwięcej odpowiedzi wskazywało na :

- Wybór dobrej szkoły ponadgimnazjalnej
- Poczucie bezpieczeństwa
- Zdobywanie pochwał od nauczycieli
- Posiadanie przyjaciół
- Dostatek, bogactwo
- Osiąganie sukcesów w nauce
- Poczucie bycia lepszym od innych
- Niestosowanie używek oraz narkotyków
- Dobre relacje rodzinne
- Realizowanie swoich zainteresowań

„Średnio ważne” oraz „mało ważne „ są dla uczniów dobre relacje z nauczycielami, pomaganie innym i działanie dla innych, stawianie sobie celów i konsekwentne dążenie do ich realizacji, poszukiwanie celu w życiu, bycie człowiekiem godnym zaufania, aktywne uczestnictwo w życiu szkoły.

IV. Czy dla uczniów ważne są następujące treści?

NA PYTANIE NR 5 : Jak często występują wymienione zachowania?

Nauczyciele podali, że często występują zachowania:

- Wybuchy agresji (14,29%)
- Zamieszczanie cudzych zdjęć bez zgody (14,29%)

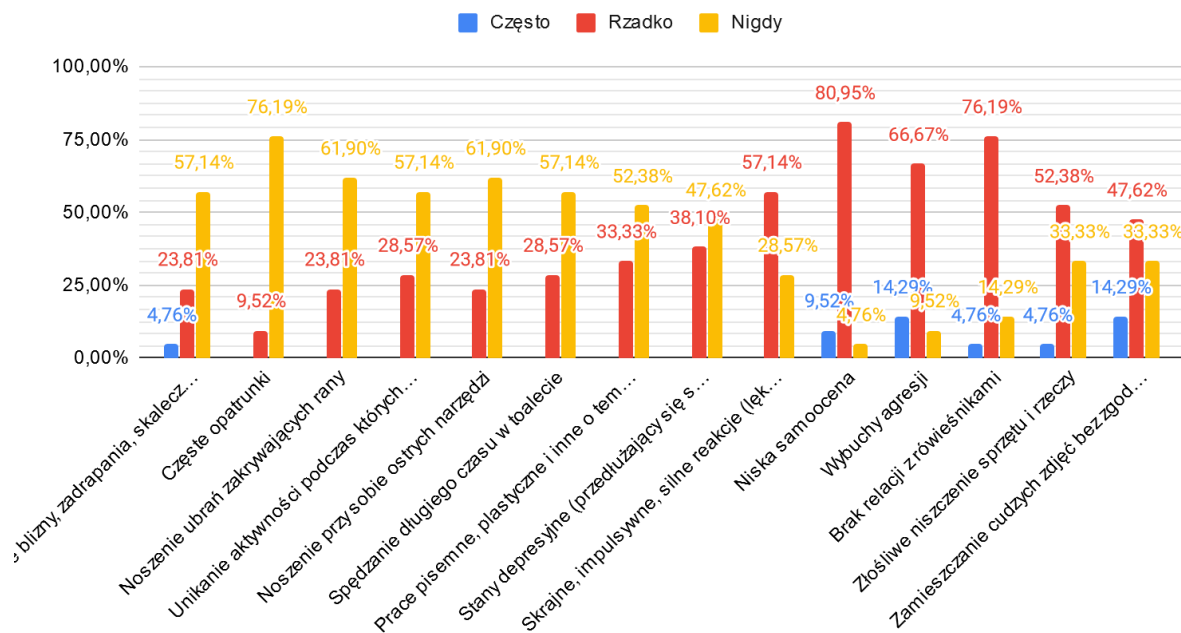
- Niska samoocena (9,52%)
- Brak relacji z rówieśnikami (4,76%)
- Niszczenie sprzętu i rzeczy (4,79%)

Natomiast rzadko, ale jednak zdarzają się zachowania:

- Niska samoocena (80,95%)
- Brak relacji z rówieśnikami (76,19%)
- Wybuchy agresji (66,67%)
- Skrajne, impulsywne, silne reakcje (57,14%)
- Złośliwe niszczenie sprzętu i rzeczy (52,38)
- Zamieszczanie cudzych zdjęć bez zgody (47,66%)
- Stany depresyjne (38,10%)
- Prace pisemne, plastyczne i inne o tematyce (33,33%)

Zdarzają się również takie zachowania jak blizny, zadrapania, skaleczenia, noszenie ubrań zakrywających rany, unikanie aktywności fizycznej, spędzanie długiego czasu w toalecie, noszenie przy sobie ostrych narzędzi.

V. Jak często występują wymienione zachowania?

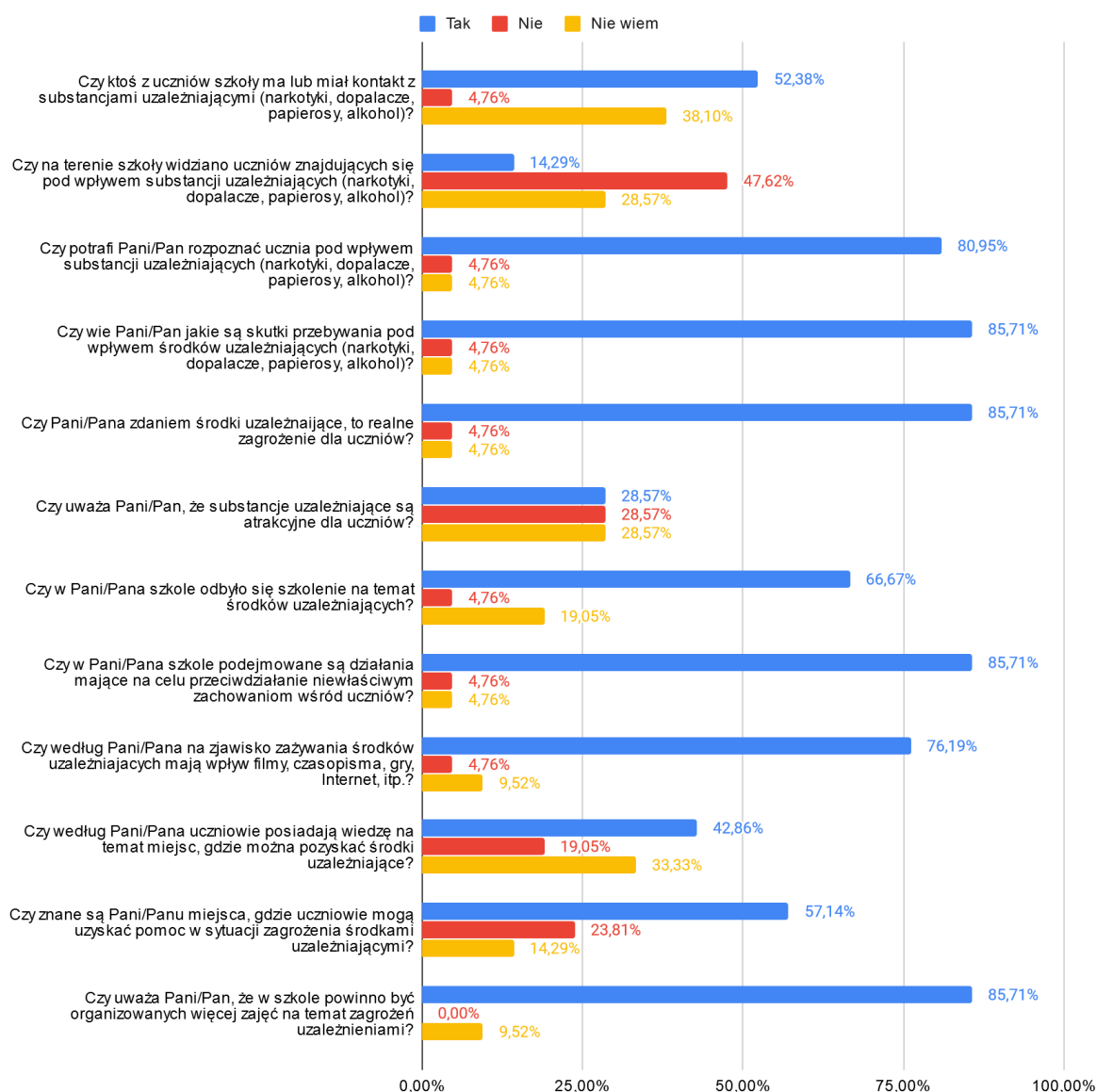
Pytanie nr 6: Czy wymienione sytuacje miały miejsce w szkole?

Nauczyciele zauważają w szkole następujące sytuacje:

- Uczniowie mają kontakt z substancjami uzależniającymi

Nauczyciele potrafią rozpoznać ucznia pod wpływem substancji uzależniających, znają skutki przebywania pod wpływem tych środków. Mają świadomość, że środki uzależniające to realne zagrożenie dla młodzieży. Potwierdzają, że w szkole podejmowane są działania mające na celu przeciwdziałanie niewłaściwym zachowaniom wśród uczniów, jednocześnie zauważają, że w szkole powinno być więcej takich działań. Nie wszyscy nauczyciele wiedzą, gdzie uczniowie mogą uzyskać pomoc w przypadku zagrożenia uzależnieniem

VI. Czy wymienione poniżej sytuacje miały miejsce w szkole?

ANALIZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO (metoda SWOT)

Silne strony

- Szkoła w środowisku lokalnym odbierana jest jako szkoła bezpieczna, przyjazna uczniom, z tradycjami, ale także nowoczesna i rozwijająca się.
- Szkoła kładzie duży nacisk na promowanie uczniów i rozwijanie ich zdolności, przez co uczniowie osiągają wysokie wyniki w różnego rodzaju konkursach, olimpiadach, turniejach sportowych na różnych szczeblach
- Uczniowie aktywnie uczestniczą w życiu szkoły poprzez udział w uroczystościach szkolnych, konkursach, zawodach sportowych, wycieczkach, akcjach charytatywnych i programach profilaktycznych
- Szkoła oferuje uczniom szeroki wachlarz zajęć pozalekcyjnych, które są spójne z ich zainteresowaniami i przyczyniają się do ich rozwoju oraz rozwoju szkoły :
- Szkoła stwarza uczniom możliwość planowania własnego rozwoju. Uczniowie mają możliwość nie tylko zgłaszania inicjatyw, wyrażania opinii, które mogą wpływać na rozwój szkoły, ale także podejmowania działań zmierzających do ich realizacji
- Kadra nauczycielska jest otwarta na potrzeby szkoły, bierze czynny udział w działalności szkolnej na różnych podłożach, zna potrzeby szkoły i sukcesywnie dąży do ich zaspakajania przez co bierze udział w warsztatach, szkoleniach oraz kursach doskonalających, a także kształci się w nowych kierunkach.
- W szkole działają zespoły nauczycielskie na różnych obszarach
- Nauczyciele są zaangażowani w pracę i postępy uczniów, dlatego podchodzą do swoich obowiązków dydaktycznych z dużą starannością i sumiennie pracują z uczniami.
- Stosowanie przez nauczycieli różnorodnych, aktywnych metod pracy z uczniami, indywidualizacja procesu dydaktycznego
- Szkoła podejmuje współpracę z szerokim wachlarzem instytucji środowiska lokalnego i chętnie angażuje się w różnorodne przedsięwzięcia
- Dobra współpraca szkoły z Radą Szkoły. Szkoła ściśle współpracuje z Radą Szkoły, która angażuje się w życie szkoły. Bierze czynny udział w uroczystościach szkolnych, ale również bieżących potrzebach jakie pojawiają się w szkole
- kultywowanie tradycji szkolnych, rodzinnych, narodowych;
- Szkoła ściśle współpracuje z różnymi instytucjami takimi jak:
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia

Psychologiczno-Pedagogiczna w Chmielniku, Świetlica Środowiskowa „4 kąty”, Sąd Rodzinny w Kielcach.

- Szkoła realizuje różnego rodzaju przedsięwzięcia oraz projekty
- W szkole powstała klasa dwujęzyczna, gdzie uczniowie uczą się w języku angielskim takich przedmiotów jak biologia i geografia
- W szkole realizowane są innowacje pedagogiczne
- Otwartość dyrekcji na inicjatywy nauczycieli, rodziców, środowiska
- Dobra współpraca z różnymi instytucjami i organizacjami w różnych sferach pracy szkoły (wolontariat)
- W szkole funkcjonuje monitoring przyczyniając się do wzrostu bezpieczeństwa uczniów
- szkoła zapewnia uczniom należyłą opiekę w czasie zajęć edukacyjnych i zajęć pozalekcyjnych; wychowawcy i nauczyciele współpracują z instytucjami wsparcia wychowawczego i opiekuńczego.

Słabe strony

- duża liczba uczniów z opiniami oraz z orzeczeniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
- Brak skutecznej i efektywnej komunikacji między nauczycielami, a rodzicami
- Mała liczba uczniów uczestniczących w zajęciach dodatkowych
- Niski poziom umiejętności uczniów w zakresie wymagającym twórczego myślenia
- Braki w egzekwowaniu przez nauczycieli przestrzegania przez uczniów zakazów i nakazów obowiązujących w szkole
- Brak zainteresowania szkołą i postępami uczniów wśród części rodziców
- Różnice kulturowe oraz środowiskowe wśród uczniów
- Nieadekwatne oczekiwania rodziców w stosunku do możliwości dzieci
- Brak specjalistów takich jak: psycholog i logopeda (w szkole jest dużo uczniów wymagających pomocy tych specjalistów)
- Występowanie wśród uczniów zachowań agresywnych oraz sięganie po substancje uzależniające (papierosy, e-papierosy)
- zdecydowana większość uczniów wolny czas spędza prze telefonem komórkowym, komputerem i telewizorem
- uzależnienie uczniów od telefonów komórkowych
- słaba współpraca zespołów zadaniowych

Szanse

- Zjawiska i procesy zachodzące w szkole będą korzystnie wpływać na jej pracę dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą
- Bogata oferta zajęć edukacyjno – wychowawczych organizowanych przez szkołę
- Rodzice pozytywnie wpływają na działania wychowawcze i opiekuńcze szkoły
- Nawiązanie współpracy z licznymi organizacjami i instytucjami wnosi do szkoły nowe pomysły na realizację działań dydaktyczno – wychowawczych
- Współpraca nauczycieli wspomagająca rozwój i edukację młodzieży .poprzez działalność zespołów do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- Podejmowanie współpracy z podmiotami, mogącymi wspierać działalność szkoły.
- Zatrudnienie psychologa, który będzie niósł pomoc i wspierał zarówno nauczycieli jak i uczniów w walce z pojawiającymi się trudnościami
- Dostarczanie pozytywnych wzorców rodziny, osoby, roli mediów.
- Promocja szkoły w środowisku lokalnym oraz w rejonie.
- Zwiększenie atrakcyjności procesu nauczania przez stosowanie nowoczesnych i nowatorskich metod nauczania i oceniania.
- Poprawa efektów kształcenia
- Stworzenie dobrych warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów.
- Pobudzenie aktywności i samodzielnego działania uczniów poprzez prowadzenie doświadczeń, eksperymentów i badań.
- Realizacja ciekawych programów i projektów edukacyjnych zgodnych z zainteresowaniami uczniów
- Zwiększenie ilości szkoleń dla rodziców oraz uczniów w zakresie uzależnień oraz zagrożeń związanych z Internetem

Zagrożenia

- Negatywny wpływ środowiska pozaszkolnego uczniów – w wielu przypadkach brak wsparcia rodziny
 - Negatywna rola mediów (złe wzorce osobowe, promocja przemocy i konsumpcjonizmu), a w konsekwencji nasilanie się problemów psychicznych i emocjonalnych wśród uczniów oraz w ich środowisku rodzinnym.
 - Brak nawyku wytrwałego uczenia się oraz korzystania z dóbr kultury.
 - Mieszanie się kultur, niezrozumienie i wrogie nastawienie uczniów
 - Pogłębianie się różnic pod względem społecznym i materialnym wśród uczniów i ich rodzin.
 - Roszczeniowość i zbyt duża ingerencja oraz oczekiwania rodziców wobec szkoły.
- Podważanie kompetencji nauczycieli
- Obawy pasywnego stosunku ze strony rodziców wobec podejmowanych przedsięwzięć
 - kontakt uczniów z używkami
 - uczniowie nie angażują się w życie szkoły, mała liczba inicjatyw uczniowskich
 - nieumiejętność radzenia sobie z emocjami, depresje, spadki nastrojów, zachowania agresywne i autodestruktywne.

Wnioski z diagnozy:

1. Uczniowie są zadowoleni ze szkoły do której chodzą, czują się w niej bezpiecznie, mają swoje grono rówieśnicze.
2. Tylko połowa uczniów jest zadowolona ze sposobu traktowania ich przez nauczycieli oraz sposobu ich oceniania.
3. Zarówno rodzice jak i uczniowie oczekują bogatej oferty edukacyjnej, która powinna być szczególnie przemyślana i bogata. Dotyczy to zarówno zajęć obowiązkowych, jak i pozalekcyjnych. Zajęcia pozalekcyjne są często jedyną możliwością rozwijania zainteresowań uczniów oraz alternatywnym sposobem spędzania czasu (telewizor, komputer lub niekontrolowana swoboda przebywania „na ulicy”). Uczniowie w swych wypowiedziach odnieśli się najczęściej do wskazania zajęć związanych z przedmiotami, które lubią lub nie oraz typowali formy pozalekcyjne na które uczęszczają lub te, które by ich interesowały, a nie są realizowane. Chcieliby również wprowadzenia zajęć z robotyki, spotkań

z ciekawymi ludźmi, wycieczek naukowych, zajęć artystycznych, zajęć z programowania, nauki gry na instrumentach, koła gastronomicznego.

4. Uczniowie i rodzice naszej szkoły wysoko ocenili kompetencje pedagogiczne nauczycieli, wskazywali na podmiotowość w relacjach na lekcjach i poza nimi.
5. Uczniowie sygnalizują, że w środowisku szkolnym pojawiają się osoby inicjujące palenie papierosów, spożywanie alkoholu, eksperymentowanie ze środkami psychotropowymi.
6. Mała świadomość następstw i skutków przyjmowania środków odurzających. Zarówno uczniowie, rodzice jak i nauczyciele uważają, że w szkole powinno się znaleźć więcej zajęć na temat zagrożeń uzależnieniami.
7. Używanie wulgaryzmów.
8. Uczniowie borykają się z odczuwaniem poczucia mniejszej wartości, krytycyzmem względem własnej osoby, pesymizmem (stany depresyjne).
9. Uczniowie nie zawsze akceptują swój wygląd fizyczny, podejmują następujące działania: stosowanie restrykcyjnych ćwiczeń fizycznych, nadmierne objadanie się, liczenie kalorii, stosowanie diet odchudzających
10. Izolowanie się od grupy rówieśniczej części uczniów, pozostawanie na uboczu klasy. Nieumiejętność nawiązania pozytywnej relacji z rówieśnikami (uleganie wpływom).
11. Część uczniów sygnalizuje problemy związane z przemocą w sieci internetowej. Natomiast rodzice zwracają uwagę na problem uzależnienia dzieci od telefonu komórkowego i gier komputerowych.
12. Uwrażliwienie na potrzeby drugiej osoby.
13. Uczniowie wiedzą do kogo mają się udać po pomoc jeśli jej będą potrzebowali. Mają jednak małe zaufanie do nauczycieli. Uczniowie nie chcą informować nauczycieli, że dzieje się coś złego. Mają poczucie, że pomoc nie zostanie im udzielona.
14. Ankieta wskazała na jeszcze jeden istotny aspekt współpracy szkoły z domem rodzinnym. Zarówno nauczyciele jak i rodzice uczniów nie akceptują wagarów, co jest czytelną informacją dla ucznia.
15. Rodzice doceniają wysiłki szkoły w kształceniu ich dzieci, wspieraniu ich rozwoju i czuwaniu nad bezpieczeństwem. Nauczyciele zauważyli dość niebezpieczne zjawisko – rodzice coraz częściej wchodzą w kompetencje

nauczycieli, domagając się wyższej oceny z przedmiotu lub zachowania, które nie są adekwatne do posiadanej wiedzy ucznia.

16. W szkole zauważono istotne aspekty, które stanowią poważny problem dla prawidłowego funkcjonowania szkoły, a których wyeliminowanie mogłoby stanowić rozwiązanie znacznej części problemów Są to:

- 1) Zbyt mała liczba specjalistów w stosunku do posiadanych opinii i orzeczeń wśród uczniów szkoły. W szkole pracuje 1 pedagog przy liczbie 11 orzeczeń iopinii, która ciągle rośnie. Brak psychologa, który byłby wsparciem zarówno dla uczniów jak i nauczycieli w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami i który wskazał by metody postępowania dla nauczycieli w pracy z tymi uczniami.
- 2) Współpraca z rodzicami ograniczona do obowiązkowych wywiadówek. Rodzice uczniów, z którymi wskazana jest współpraca z różnych względów, np.: na funkcjonowanie dziecka w szkole, nieodpowiednie zachowanie, problemy z nauką, problemy wychowawcze i inne, najczęściej nie pojawiają się w szkole i unikają kontaktu z wychowawcą, nie próbując pomóc dziecku w rozwiązaniu pojawiających się trudności.
- 3) Zbyt duża roszczeniowość rodziców względem pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczycieli. Podważanie kompetencji nauczyciela oraz brak skutecznego egzekwowania zarówno przez rodziców jak i nauczycieli zakazów i nakazów wobec dzieci obowiązujących w szkole.

17. Tylko dla ok. 50% uczniów aktywne uczestnictwo w życiu szkoły (uczestnictwo w apelach, akademiach, konkursach szkolnych, zawodach sportowych, samorządzie szkolnym) jest ważne.

18. Uczniowie wskazują na występowanie agresji i przemocy ich kolegów i koleżanek wobec innych uczniów.

19. Mała liczba uczniów w czasie wolnym sięga po książki – tylko niecałe 22%. Wśród uczniów jest również problem z czytaniem lektur szkolnych.

REKOMENDACJE PO BADANIACH RODZICÓW, NAUCZYCIELI I UCZNIÓW 2019/2020

Warto upowszechniać fakt, że szkoła nasza jest miejscem bezpiecznym, w którym uczeń znajduje przyjaznych sobie ludzi.

Warto, aby nauczyciele dokładniej argumentowali stawiane uczniom oceny, wyjaśniali jakie popełnili błędy oraz czy i kiedy może poprawić ocenę.

Należy spróbować opracować i zorganizować bogatszą ofertę zajęć pozalekcyjnych dla uczniów ze szczególnym uwzględnieniem lekcji robotyki i programowania.

Należy znacznie częściej organizować zajęcia profilaktyczne ze specjalistami, którzy w szczegółowy sposób opiszą uczniom skutki palenia papierosów, e-papierosów i sięgania po dopalacze. Szkoła powinna zachęcać rodziców do udziału w takich warsztatach.

Badania wykazały, że w dalszym ciągu uczniów dotyka problem cyberprzemocy, używania wobec siebie wulgaryzmów, czy nie przestrzegania zasad zamieszczania zdjęć i komentarzy na portalach społecznościowych. Warto mocno podkreślać, że takie treści pozostają w sieci na zawsze, co może rzutować na odbiór ich twórców i odbiorców w życiu dorosłym, a co za tym idzie zawodowym. Szkoła powinna dalej uczułać rodziców na zgubny wpływ nadmiernego korzystania z telefonów komórkowych i komputerów.

Istnieje potrzeba dalszego edukowania młodzieży i ich rodziców w temacie zdrowego, higienicznego stylu życia. Szkoła powinna inicjować działania mające na celu zaangażowanie w procesy dydaktyczne i wychowawcze osoby izolujące się ze środowiska młodzieżowego. Wskazane jest dbanie o lepszą współpracę z rodzicami poprzez konsekwentne przekonywanie ich, że wszelkie uwagi, propozycje, oczekiwania są poważnie traktowane przez dyrekcję, wychowawców i nauczycieli. Świadomość rodziców, że ich głos jest wysłuchany, uwzględniany w działaniach szkoły, sprawi, że będą się czuli partnerami w szkole. Dobrze jest stwarzać klimat zachęcający do współpracy i zaangażowania się w sprawy szkoły poprzez utrzymywanie życzliwych, przyjaznych stosunków pomiędzy szkołą, a rodzicami. Należy wskazać tu nieocenianą rolę wychowawcy klasowego jako osoby godnej zaufania i takiej, która szybko i zdecydowanie zareaguje w sytuacji problemowej.

Warto podkreślać fakt, że to nauczyciel decyduje o ocenie ucznia z danego przedmiotu. Uczeń pracuje na nią przez dwa semestry. Dzieje się tak również w chwili wystawiania przez wychowawcę oceny z zachowania.

Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że potrzebne jest zatrudnienie specjalistów, którzy mogliby służyć pomocą uczniom z poważnymi dysfunkcjami. Wobec coraz częstszych problemów z młodzieżą wsparcie psychologa byłoby nieocenione zarówno dla nauczycieli jak i rodziców.